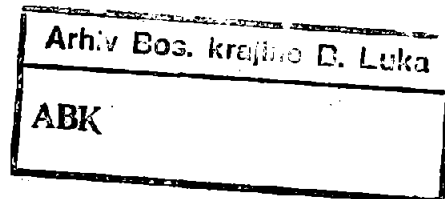


Brana Kalabić rođj. Vulin
Banja Luka, Franca Prešerna 14



S T O J A N O V I Ć D J U R O
u č i t e l j

(u sjedanjima i zapisima)

NIKOLA MATAVULJ, nastavnik Klačnice; Sjedanje na školskog druga
Radovana Vulina, učitelja iz Seferovaca.

.....na strani 4. sjedanje kaže: "Opisaoću jedno sjedanje na za-
jednički provedene dane za vrijeme ljetnih odmora. U to slobodno
vrijeme poljeli smo da vozimo bicikle, da igramo fudbal, da se sun-
đamo i kupamo. U ljeto 1938. i 1939. ne sjedam se tačno godine,
medjusobno smo se posjećivali. Radovan je sa Djurcom Stojanovićem-
Djukom iz Karajzovaca (pogrešno upisano selo prim.B.K.) došao kod
mene u Turjak biciklom. Dočekali smo ga ja i Danilo Borković. Dan
smo proveli u razgovoru, kupanju, igri i šetnji, koju je neobično vo-
lio. Bio je ushićen bistrom rječicom Lubinom i ljepotom bliske
Kozara. Govorio je "da je šteta ovu ljepotu neopisati". Drugom
jednom prilikom uzvratili smo posjetu ja i Danilo. Došli smo u Sefer-
ovce, pa sa Radovanom produžili u Karajzovce (pogrešno treba Srpski
Vakuf pr.B.K.) do Djure, čija je majka bila preudata u Keomane (po-
grešno, treba Dodik prim.B.K.) Bilo je to iskreno prijateljstvo i
drukarstvo povezano zajedničkim mislima, stremljenja istom cilju,
ostvarenju naprednijeg života. Takođe sam jednom sa Radovanom i
sa Djukom Stojanovićem bio u posjeti kod našeg druga Milana Drag-
ića u Velikom Blašku sada opština Laktaši, koji je kasnije zare-
bljen u kozarskoj ofanzivi i stradao u logoru Jasenovac".....

Prepisano iz sakupljene gradje o književnom i revolucio-
narnom radu Radovana Vulina.

Pored toga Nikola Matavulj u razgovoru izjavi: "U kinu
"Palas" u Banja Luci radio je kao električar Piljo Stanišljević iz
Turjaka, koji se puno družio sa nama djacima učiteljske škole i pu-
štao nas besplatno na bioskopske prestave. Dešavalo se da u toku
ferija u Turjaku u orkvenom dvorištu igramo fudbal, ja, Danilo Bor-
ković, Piljo Stanišljević (svi iz Turjaka) i Radovan Vulin i Djuro
Stojanović=Djuka.".....

SMILJA BATOS : Ilegalna grupa u selu Kukuljama
"Kozara u BOB-i knjiga 2 str.733

"Dolaskom ustaške vlasti trebalo je da sakrijemo ono što
smo imali u čitaonici. Načelo je izvjesno zatišje dok nije došao

Radovan Vulin koji je završio učiteljsku školu i bio namješten kod Bos. Krupe. Kada je došla okupacija, ostao je bez službe, pa je stigao u selo kući. Radovan mi je rekao da ćemo nastaviti rad ali pod drugim uslovima.

Kada su Nijemci nadirali prema Banja Luci, došao je Radovan i rekao mi da treba nešto da radimo. Kaže: sada smo ovdje ja, ti i Djuro Stojanović i još neki. Treba da otpočinemo diverzije. Pitao je imali u selu kovač da nam skuje noževe koje bismo ubacivali u prašinu na putu kojima nastupa njemačka motorizacija.".....

..... Na strani 735 kaže: "U Srpskom vakufu su aktivisti Nikola Mastala, Savo Trkulja, Ilija Kecman, njegova žena Savka i Savkina majka. I Djuro Stojanović, učitelj, bio je uključen u rad".....

(Savke je sestra Djurina, Savkina majka je i Djurina majka, a Ilija Kecman je Djurin zet. Prim.B.K.)

MICO RADONJIĆ : Ustanička godina u nekim selima donjeg toka Vrbasa "1241-1942. u svjedočenjima učesnika Narodnooslobodilačke borbe" knjiga IV.

....."Srpski Vakuf. Kuća na koju se Partija uvijek mogla osloniti u Srpskom Vakufu bila je Nikole Mastale. Tu su smradali mnogi predratni komunisti i sa Nikolom se dogovarala o političkim akcijama. Iako formalno nije bio član KPJ, Nikola se još pre rata osjećao komunistom i revolucionarom. Od njega sam, prilikom njegovih dolazaka našoj kući ili naših poseta njemu, čuo i prve revolucionarne pesme."

"Dobro se sećam kako je, zahvaljujući Nikoli, prilikom izborne agitacije 1939.godine, kandidat JRZ prota Dušan Subotić iz Bosanske Građiške bio potpuno onemogućen na zboru u Kukuljama. Tek što se, okružen žandarmima, kao poslanički kandidat popeo na sto i počeo da govori, na njega je naernula velika grupa seljaka predvođena Nikolom koji je za tu priliku hitno došao iz Srpskog Vakufa. Popeo sam se na ogradu i ostao zadivljen posmatrajući ga kako prvi grudima nasrće na žandarmerijske bajonete vičući: "Lažeš pope", i "Dolje Jerega". Zbor je veoma brzo razbijen.

Od početka ustanka su Nikola, i njegov sin Drago i svi ostali ukućani radili za NOP. Krajem 1941.godine Drago je stupio u 4. partizanski odred. U ovu kuću je često dolazio Radovan Vulin, a i prve partizanske patrole. Ovdje je sakupljana i materijalna pomoć za partizane i odavde otpremena u Centralnu Bosnu.

Djurica Stojanović bio je školski drug Radovana Vulinog. Bio je također komunist i živio dugo u Srpskom Vakupu, zajedno sa majkom= kod zeta Ilije Keomana. Na taj način je i ova kuća postala komunistička i veoma aktivna od prvih dana ustanka. Međutim, Djuricu je ustanak zatekao kao učitelja u Podgrmeču, gdje je i poginuo kao partizan. Njegova majka i zet su nastavili rad za NOP. Uskoro su im se priključili i Gojko i Savo Trkulja i još neki aktivisti. Stvorena je masovna baza za ilegalni rad, tako da sme Srpski Vakup često zvali "Mala Moskva".....

(Autor je zamijenio mjesto službovanja Djurice sa Radovanom Vulinom. Radovan je bio učitelj u Podgrmeču, a Djuro na Manjači prim.B.K.)

KECMAN SAVKA iz Srpskog Vakufa, nosilac "Spomenice 1941" sestra Djurina, izjavi:

"Sjećam se da je moj brat Djuro u svojoj predratnoj aktivnosti pored ostalih radio i sa studentima, braćom Kojić, Nikola i Nebojša, sinovi popa Kojića iz Kukulja.

Djuro je iz Strišića došao koncem juna 1941. godine kući u Srpski Vakuf. Išao je kako je sam rekao na neki ^{veoma} važan sastanak u Banja Luku 28 jula 1941.g. Pretpostavljam da se to bio sastanak na Šehitlucima, jer sam kasnije saznala da je bio prisutan na tom sastanku. Kada je u avgustu otišao više se nije vratio.

U decembru mjesecu 1941. godine, negdje između 15 i 25, napisao je pismo majci, koje joj je donio Milan Radman i još jedan nepoznat partizan. Tada je Milan napisao pismo svojoj majci, koje je majka Marija odnijela u Banja Luku, majci Milena Radmana i bratu Boži."

BRANA KALABIĆ rođ.VULIN:

U vezi podataka o pogibiji Djure Stojanovića (kojega drugovi spominju negdje kao Djuku, a negdje kao Djuricu) bilo je kontradiktornosti, nekoliko verzija o njegovoj pogibiji. Tako Slavko Havić u članku: Kao kurir kozarskog odreda, u knjizi "Kozara u NOB-u" (knjiga 2 str.330) navodi da su Djuru ubili četnici. U "Zborniku dokumenata i podataka o Narodnooslobodilačkom ratu Jugoslovenske armije", Tom IV, knjiga 2, dokument 35 stoji: Stojanović, ime redakcija nije mogla utvrditi) umro kao rukovodilac agitpropa I krajiške brigade u s. Drinići od zadobijenih rana prilikom bombardovanja.

MUJO KUŠMIĆ izjavi: Djuro Stojanović poginuo je zajedno sa svojim komandantom Ivicom Marušićem Ratkom.

MISO POPOVIĆ: Djuro je ranjen prilikom napada na Štab I krajiške brigade u selu Delići kod Sitnice na Manjaši, zajedno sa Ivicom Marušićem Ratkom i na putu sa bolnicu u Driniće umro septembra 1942.godine.

U "Zborniku narodnih heroja Jugoslavije", (Novinsko izdavačko preduzeće "Omladina" Beograd 1958) stoji; "Ivica Marušić-Ratko poginuo na Manjaši u brobi sa nijemcima, ustašama i četnicima, a od bombi iz neprijateljskog aviona. Avion je u zoru doleteo nad kuću u kojoj je spavao štab brigade (to su četnici pokazali ustašama) i malim bombama na žive ciljeve, sa niske visine, zasuo ceo kraj oko kuće. Tom prilikom Ivica je bio teško ranjen. Prenet je u Driniće, ali je ubrzo umro"....

Prema tome, Djuro Stojanović je poginuo septembra mjeseca 1942.godine.

Istraživanje vršila i tekst odabrala

Branja Kalabić
Branja Kalabić rođj.Vulin

Banja Luka, juna 1980.godine.